

Koulukuljetusjärjestelyjen aiheuttamat ongelmat vaativat pikaisia muutoksia – osa oppilaista eriarvoisessa asemassa

Akaan Vanhemmat ry on toimittanut marraskuussa 2023 Akaan kunnan sivistyslautakunnalle, opetuspäällikölle, sivistysjohtajalle, hallintosihteerille, koulukuljetustyöryhmän puheenjohtajalle, kaupunkikehityspäällikölle sekä tiedoksi valtuuston puheenjohtajalle ja sen jäsenille kannanoton koulukuljetuspalveluista. Kannanottoa ei mainittu sivistyslautakunnan kokouksen pöytäkirjassa, vaikka siitä ja sen sisällöstä oli kokouksessa keskusteltu. Kannanotossa esitettiin mm. että *”Koulukuljetusten resursoinnissa on keskeistä suunnitella ja kohdentaa resurssit niin, että oppilaat voivat osallistua oppitunneille lukujärjestyksen mukaisesti ilman tarvetta jättää oppituntia kesken kyytiin ehtiäkseen.”*, kannanoton liitteenä oli myös anonymisoituja palautteita kyselyyn vastanneilta, joissa mainittiin myös näistä - oppilaita eriarvoistavasta – koulukuljetusjärjestelyistä.

Akaan vanhemmat yhtyy huoleen koulun ja koulukuljetusten aikatauluongelmista (Akaan Seutu 24.10.2024 ”Viialan yhtenäiskoulun vanhempainyhdistys peräänkuuluttaa inhimillisyyttä ruokailuihin ja koulukyyteihin”).

Viialan yhtenäiskoulussa on nyt päädytty muuttamaan aikatauluja ja oppilaiden ruokailuun varattua aikaa on lyhennetty kohtuuttomasti. Ruokailuun varatun ajan lyhentäminen 15 minuuttiin aiheuttaa erityistä huolta, myös oppilaiden kiirehtiminen koulukyytiin saa pohtimaan oppilaan yhdenvertaisuutta oikeuteen saada perusopetusta.

Koulukuljetusten aikataulut eivät tällä hetkellä ole sopusoinnussa koulun päiväjärjestyksen kanssa, mikä on johtanut aikataulujen nipistykseen; liian lyhyen ruokailuajan lisäksi oppilaiden pitkiin koulupäiviin tai siihen, että heidän on lähdettävä koulusta kesken opetuksen ehtiäkseen kuljetuksiin. Tämä tilanne heikentää oppilaiden yhdenvertaisuutta ja voi johtaa siihen, että opetuksen laatu ja oppilaiden hyvinvointi kärsivät. Vau-liikenne ei näytä soveltuvan koulukuljetuspalvelujen järjestämiseen koulun aikatauluihin nähden, vaan koulukyytejä on järjestettävä mulla tavalla.

Muistutamme, että kunnalla on velvollisuus järjestää perus- / esiopetusta alueellaan asuville oppivelvollisuusikäisille ja oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua (POL 4§, 26§).

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa syrjiä henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä. Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Akaan Vanhemmat vaatii, että kaikille akaalaisille oppivelvollisille taataan yhdenvertainen ruokarauha sekä oikeus opetukseen ja oppimisen tukeen. Koulukuljetukset on järjestettävä pikimmiten siten, että järjestelyt eivät vaaranna lapsen oikeuksia, oikeutta opetukseen ja oppimisen tukeen sekä hyvinvointia.

Akaan Vanhemmat ry odottaa Akaan kunnalta oikeudenmukaisia ja lapsiystävällisiä ratkaisuja tilanteen korjaamiseksi sekä päätöksiä kasvatus- ja opetuspalvelujen riittävästä resursseista. Oppilaiden hyvinvointi tulee asettaa etusijalle päätöksenteossa sekä palveluja toteutettaessa, riittävää resursointia unohtamatta.

Koulukyytien aikataulut tulee järjestää oppilaiden hyvinvointia ajatellen siten, että ne ovat linjassa koulun aikataulujen kanssa, jotta oppilaiden tarpeettoman pitkät koulupäivät lyhenisivät ja varmistettaisiin samalla, ettei kukaan jää ilman oikeutta perusopetukseen kyytien aikataulujen takia. Kuljetuksia järjestävän tahon ja koulun tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä - jo ennen lukuvuoden alkua - jotta aikataulut sopivat koulun tarpeisiin. Koulupäivän pidentyminen tai opetuksesta luopuminen eivät saa olla vaihtoehtoja.

Ateriointiin tulee varata vähintään 30 minuuttia aikaa, jotta oppilaat voivat ruokailla rauhassa ja terveellisesti, erityisesti pienten oppilaiden kohdalla. **Tämän lisäksi tulee järjestää mahdollisuus lyhyeen** - esimerkiksi 10-15 minuutin pituiseen - **liikunta- tai ulkoiluhetkeen ruokailun yhteydessä**, kuten opetushallituksen suosituksissa todetaan. Tämä takaa oppilaille kiireettömän ruokailun ja mahdollistaa myös sosiaalisen vuorovaikutuksen, edistäen lasten hyvinvointia ja heidän keskittymistään loppupäivän ajaksi. Koulupäivän aikatauluissa tulee huomioida riittävä ruokailuaika, erityisesti pienten oppilaiden kohdalla, jotta he voivat oppia ruokailutottumuksia rauhassa.

Akaa 27.10.2024

Akaan Vanhemmat ry

Lisätietoja lausuntoon liittyen: hallinto@akaanvanhemmat.fi

Viittaamme kannanotossamme seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sopimuksiin, suosituksiin sekä aiemmin toimittamaamme kannanottoon:

Suomen perustuslaki

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

Oppivelvollisuuslaki

Perusopetuslaki

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

Valtion ravitsemusneuvottelukunta: Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus

Koulukuljetuspalvelut lapsen etu edellä -kannanotto: https://www.akaanverkosto.fi/wp/wp-content/uploads/2023/11/Kannanotto-Akaan-kaupungin-koulukuljetuspalvelut-syysy-2023_07112023_julkaistu.pdf